

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 9P/83/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5720201911
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Korbašová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2020:5720201911.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin sudcom JUDr. Miroslavou Korbašovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: E. S., R.. XX.XX.XXXX, t.č. umiestnené v P. N. A. O. W. R., zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov: matka E. S., R.. XX.XX.XXXX, bytom D. X, T. a otec N. S., R.. XX.XX.XXXX, bytom D. X, T., za účasti Okresnej prokuratúry Martin v konaní o návrhu kolízneho opatrovníka na nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Nad maloletou E., R.. XX.XX.XXXX n a r i a ě u j e ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v P. N. A. O. W. R..

Otec j e p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona mesačne od právoplatnosti tohto rozhodnutia vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám P. N. A. O. W. R..

Matka j e p o v i n n á prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona mesačne od právoplatnosti tohto rozhodnutia vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám P. N. A. O. W. R..

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným Okresnému súdu Martin dňa 11.03.2020 sa kolízny opatrovník domáhal nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletou. Uviedol, že matka je nezamestnaná, poberá príspevok na opatrovanie plnoletého syna E.. Rovnako otec maloletej je nezamestnaný, poberá invalidný dôchodok, vo zvýšenej miere požíva alkoholické nápoje. Rodiny obýva jednoizbový byt (typu garsónka), ktorý je v ich osobnom vlastníctve. V predmetnom byte bývajú rodičia, maloletá a ich dvaja plnoletí synovia. Byt je veľmi zanedbaný, steny bytu sú z veľkej miery plesnivé. Hygiena domácnosti je na veľmi nízkej úrovni. Domácnosť je zariadená starším nábytkom. Rodičia sú simplexní, komunikácia s nimi je obtiažna. Matka trávi voľný čas hraním počítačových hier, pozeraním televízie. Rodičia zanedbávajú starostlivosť o dieťa. Dňa 19.3.2019 bol úradu doručený podnet z B. R. K., v ktorom sa uvádzalo, že dňa 17.3.2019 bola na ich psychiatrickej klinike hospitalizovaná maloletá, z dôvodu pokusu o samovraždu. Ako dôvod samovraždy maloletá uviedla častý konzum alkoholu v rodine, konflikty s rodičmi a medzi rodičmi navzájom, ako i plnoletými súrodencami. Ošetrojúci lekár maloletej v tom čase u nej diagnostikoval depresívne ladenie mierneho stupňa a to v súvislosti s reaktívnymi faktormi v domácom prostredí. Vzhľadom na nepriaznivú sociálnu situáciu lekár neodporučil návrat do domáceho prostredia. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, Odbor sociálnych vecí a rodiny, Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „úrad“) podal dňa 26.3.2019 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Okresný súd Martin svojím Uznesením č.k. 9PPOm/1/2019 zo dňa

27.3.2019 dočasne zveril maloletú do starostlivosti P. N. A. O. W. R.. Následne Okresný súd Martin Uznesením č.k. 19P/878/2016 zo dňa 6.9.2019 nariadil nad maloletou výchovné opatrenie za účelom diagnostiky, a to formou pobytu maloletej v P. N. A. O. W. R. najdlhšie na dobu šesť mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Počas trvania výchovného opatrenia úrad vykonal opakovane sociálny prieskum v rodine, pričom bolo zistené, že situácia sa nezlepšila, hygiena domácnosti je naďalej na veľmi nízkej úrovni. Otec neabsolvoval protialkoholické liečenie formou hospitalizácie a ani nepreukázal, že sa podrobil resp. podrobuje ambulantnej liečbe závislosti na alkohole. Je zrejme, že rodičia nie sú schopní zabezpečiť adekvátnu starostlivosť o dieťa. Pre maloletú nie sú vytvorené vhodné podmienky na jej zdravý psychický, fyzický a sociálny vývin. Nezodpovedné správanie rodičov maloletú priamo ohrozuje. Dňa 9.3.2020 P. N. A. O. W. R. úradu doručilo správu I. P. Š. - N. N. Ž., elokované pracovisko Martin, v závere ktorej sa uvádza, že „Doporučujeme naďalej pokračovať v ústavnej starostlivosti. Návratom maloletej do rodinného prostredia by sa mohol ohroziť jej psychický stav, ktorý je t.č. stabilizovaný. Mohlo by dôjsť k opakovaným siucidálnym tendenciám. Odporúčame maloletej pravidelné psychologické vedenie, ktoré by jej mohlo zlepšiť jej emočnú stabilitu, ktorá sa naďalej v novom prostredí a v kontakte s novými ľuďmi javí ako neprímeraná“. Rovnako aj P. N. A. O. W. R. vo svojom stanovisku zo dňa 10.3.2020 odporúča, aby po ukončení výchovného opatrenia bola u maloletej nariadená ustaná starostlivosť. Návrat maloletej do rodinného prostredia by mohol opakovane ohroziť jej psychický stav, ktorý je t.č. stabilizovaný.

2. Uznesením Okresného súdu Martin č.k. 9P/83/2020-9 zo dňa 20.05.2020 súd ustanovil maloletej kolízneho opatrovníka pre konanie, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

3. Na pojednávanie sa nedostavili rodičia maloletej, súd pojednával podľa § 31 CMP v ich neprítomnosti.

4. Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie výsluchom kolízneho opatrovníka, zástupcu P. N. A. O. W. R., vyjadrením sa zástupcu Okresnej prokuratúry Martin, oboznámením sa s pripojeným spisom Okresného súdu Martin 19PPOm/1/2020 a zistil nasledovný skutkový stav.

5. Kolízny opatrovník navrhol nad maloletou nariadiť ústavnú starostlivosť. Uviedol, že maloletá bola umiestnená do zariadenia na základe neodkladného opatrenia. Maloletá sa v zariadení dobre adaptovala, spolupracuje. V rámci diagnostického procesu jej boli vysadené antidepresíva. V biologickej rodine bol opakovane vykonaný sociálny prieskum. Z výsledkov tohto sociálneho prieskumu vyplýva, že situácia v rodine sa nezmenila. Návrat maloletej do rodinného prostredia by mohol pôsobiť na jej vývin patologicky.

6. Zástupca P. N. A. O. W. R. uviedol, že maloletá je s pobytom v zariadení vysporiadaná a sama preferuje možnosť ostať v zariadení. Uvedomuje si situáciu v rodine a vie zhodnotiť svoj pokrok, ktorý dosiahla počas umiestnenia v zariadení. V zariadení ju väčšinou navštevuje matka. Z viacerých návštev matky bolo zrejme, že bola pod vplyvom alkoholu, teda aj z toho je zrejme, že problémy v rodine naďalej pretrvávajú.

7. Zástupca Okresnej prokuratúry Martin sa pripojil k návrhu kolízneho opatrovníka.

8. Uznesením Okresného súdu Martin č.k. 19PPOm/1/2020-10 zo dňa 12.03.2020 bola maloletá zverená do starostlivosti P. N. A. O. W. R..

9. Podľa § 54 ods. 1 -5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové

pomery rodičov maloletého dieťaťa. Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

10. Podľa § 55 ods. 1 - 3 zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. Ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti. Súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

11. Podľa 62 ods. 1 - 6 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča neberie súd do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

12. Podľa § 65 ods. 1 -3 zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného; Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní; Výživné pľnoletých detí upraví súd len na návrh.

13. Podľa § 75 ods. 1 - 2 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by bolo v rozpore s dobrými mravmi, to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

14. Podľa § 81 ods. 1 - 2 zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannnej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

15. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletej je v danom prípade dôvodné a je v jej záujme. Starostlivosť o maloleté dieťa bola v čase nariadenia neodkladného opatrenia zanedbávaná a to až do takej miery, že maloletá bola hospitalizovaná na psychiatrii pre samovražedné sklony. Aktuálne psychický stav maloletej bol vyhodnotený ako stabilizovaný, boli jej vysadené antidepresíva. Je teda zrejmy pozitívny vplyv umiestnenia na psychické

zdravie maloletej. Jej návrat do rodinného prostredia by mohol tento jej psychický stav opätovne narušiť, mohlo by dôjsť k opakovaným suicidálnym tendenciám. V rodine naďalej pretrvávajú konflikty medzi rodinnými príslušníkmi a otec vo zvýšenej miere požíva alkoholické nápoje. Obaja rodičia sú naďalej nezamestnaní, otec neabsolvoval protialkoholické nápoje, za dobu umiestnenia maloletej v zariadení rodičia nezlepšili ani svoju bytovú situáciu. Možno teda konštatovať, že v súčasnej dobe nie sú pre maloletú vytvorené vhodné podmienky pre jej zdravý psychický, fyzický a sociálny vývin po návrate do domáceho prostredia. Jej život, zdravie a priaznivý vývoj je vážne ohrozený správaním sa rodičov a celkovou situáciou v rodine. Na základe uvedeného má súd za to, že je v záujme zdravého a pokojného vývoja dieťaťa, aby bolo umiestnené do starostlivosti P. N. A. O. W. R., keďže sa nenašla iná vhodná osoba, do ktorej starostlivosti by mohlo byť dieťa zverené. Z uvedených dôvodov návrhu kolízneho opatrovníka v celom rozsahu vyhovel a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

16. Súd v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami rozhodol aj o výške výživného. Obom rodičom upravil vyživovaciu povinnosť na maloletú v minimálnom rozsahu - vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neploleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona, ktoré musí platiť každý rodič, bez ohľadu na jeho príjmy a majetkové pomery do právoplatnosti tohto rozhodnutia. Rodičia majú povinnosť platiť súdom určené výživné k rukám P. N. A. O. W. R. vždy do 15. dňa v mesiaci vopred po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

17. Podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko zákon neustanovuje inak.

19. Po vyhlásení rozsudku, jeho odôvodnení a daní právneho poučenia sa kolízny opatrovník, zástupca P. N. A. O. W. R. a zástupca Okresnej prokuratúry Martin vzdali práva podať voči nemu odvolanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, na Okresnom súde Martin, písomne, v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie urobil.

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 122 CMP, ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schválil dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.